

החברותא

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 182 כס"ד ערש"ק פר' כי-תצא ו' אלול תשס"ב

פצצנים יקרים

כי תצא למלחמה על אויביך וכו' (כ"א, י) היינו מלחמת היצר. ונתנו ה' בידך פי' או כאשר יתן ה' אותו בידך דאילולי הקב"ה לא היה יכול לו, וראית בשביה אשת יפת תואר, דאיתא בהנשמה נקראת יפת תואר פירוש אז תראה ותבין בעצמך שהנשמה היא בשביה ולא יצאתה עדיין ידי חובתה כלל וחשקת בה וק"ל. (נעם אלימלך)

כי תצא ושבית שבוי (כ"א, י) ... ושבית שבוי כשיודעין זה שהוא מהשי"ת, והכלל כי בכל מעשה טוב ומצוה יש ענין המעשה והחזרת הדבר להשי"ת. כי אף שימריח האדם ויעשה נפלאות אם לא יחזיר המצוה להשי"ת לא עשה כלום, כי לא החזיר השליחות לבעליו, והחזרה לא יכול להיות רק עי"ז שיודע שהכל מהשי"ת. וזה ושבית שבוי שיחזיר הנקודה אליו יתברך ע"י שיודע שהוא רק ממנו יתברך. (שפת אמת)

ונתנו ה' אלקיך בידך (כ"א, י) בכוחה של אחדות-כי תצא בלשון יחיד - כאיש אחד בלב אחד מובטחים הם ישראל שאיכיהם נמסרים בידם... (שם משמואל)

הקם תקים עמו (כ"ב, ד) כפי מה שאחד עוזר לחברו כענין אמרם הוי נושא בעול עם חברך כמו כן זוכה לתקן עצמו ליישר אורחותיו להיות לו תקומה, וזה הקם תקים עמו, והוא ענין יותר משבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עמו. (שפת אמת)

ועשית מעקה לגנך ולא תשים דמים בביתך (כ"ב, ה) דהתורה ק' נקרא בשם גנ דהגנ הוא המגין על הבית והתורה מגינה ומצילה האדם, וצריך לזה שיהיה בהכנעה, שלא יהא לימודו להתפאר ולהתנאות בפני בני אדם, וזהו מעקה לשון עומק והשפלה דהיינו הכנעה. (נעם אלימלך)

והיה מחניך קדוש (כ"ב, יא) אין והיה אלא לשון שמחה, כי בכוחה של השמחה -והיה- יזכה האדם לקדושה - מחניך קדוש - (תורת אבות)

כי יצאו אנשים יחדיו - ושלחה ידה במבשיו וכו' (כ"ב, יא) אמרו חז"ל כל העושה דבר עברה ומתבייש בו מוחלין לו על כל עוונותיו דהבושה מן העבירה היא מיסודות התשובה ולכן "בושת" אותיות "תשוב"... (תפארת יחזקאל)

זכור את אשר עשה לך עמלק (כ"ב, יז) לשון יחיד ולא נאמר לכם? ונראה שעמלק לא היה יכול לנצח אלא את היחיד והבודד שהיה ביחידות בפני עצמו או הענן פולמו ובא לידי עמלק, אבל אלה שהיו ביחד בתוך הענן לא יפלו לידי עמלק. (שיח שרפי קדש)

זכור - לא תשכח (כ"ב, יז) ומה יעשה האדם השוכח? ונראה שהשכחה תלויה באדם, משום ששכחה באה מצד גאווה כדכתיב: ורם לבבך ושכחת וגו' נמצא ששכחה תלויה ברצון האדם, מזה תמחה את זכר עמלק בנמטריה רם (גאווה) או לבטח לא תשכח. (שיח שרפי קדש)

ויבאנו אל המקום הזה ויתן לנו את הארץ הזאת (כ"ג, ט) פרש"י אל המקום הזה זה ביהמ"ק ויתן לנו את הארץ הזאת כמשמעו. מדויק התם סופר למה הקדים את ביהמ"ק לפני ביאת הארץ. ונראה לתרץ ע"פ התניא בסודו שמצות ראייה בבית המקדש ששם היה גילוי השכינה ההשתחוויה היתה פנימית בסול הנפש לפניו יתברך להיות בבחינת מה וביטול המציאות לפניו יתברך... (תפארת יחזקאל)

ארמי אובר אבי וכו' (כ"ג, ה) אם אדם הוא רמאי ואינו הולך בדרך התורה הריהו אובר את זכות אבות... (מאיר עיני הגולה)

לא אכלתי באוני ממנו... (כ"ג, יד) מכאן צריכים להיות בשמחה, וכן ידוע שהאריז"ל השיג השגות נוראות משום שעשה הכל בשמחה. (מכתבי חסידים)

ולתתך עליון על כל הגוים (כ"ג, יט) הרבי ר' בונם זצ"ל אמר כמו שמגביהים קופסא מלמטה למעלה, היינו שלא ירגיש שום גרונד של התנשאות כי בעיני ה' יקר נמוכי רוח מכל מדות טובות. (שפתי צדיק)

תחת אשר לא עברת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל (כ"ג, מ"ז) נשאלתי בשביל שלא עברו את ה' בשמחה מגיע כל קללות התוכחה? התשובה היא אם היו עוברים את ה' בשמחה לא היו מגיעים לוהיה אם לא תשמע בקול ה' אלקיך ולא היו מגיעים לידי ועברת את אויביך. (נתיב ישר)

במזמור לתודה כתיב ולא אנחנו וקרי ולו אנחנו, והכל אחד פי' שכפי מה שלא אנחנו ומבטלין עצמנו, כן לו אנחנו עמו וצאן מרעותו, וזהו שאמרו בא' באלול ראש השנה למעשר בהמה. (שפת אמת)

שיחת הרא"ש אל בוקר שולח אל אקארק ח' איר תשכ"ח, נכתב ע"י הר"ר פ' כפ' הכותב.
התגלות הצורה

של עובד ה' המתלהב בהתלהבות דקדושה ולכך דומה למכניס צלם בהיכל ה'. ואין לך דבר גרוע מזה. לעומת זאת אם האדם מכיר את מציאותו האמיתי ומכיר עד כמה שהוא שקוע בכעס בגאווה ובתאוות. וכמו כן מכיר שההתלהבות דקדושה שיש בו גם נובע מאותו השורש. אז יש לו את הנכונות לא לראות בהתלהבות את גדלותו העצמית אלא גדלות הבורא. כי מכיר היטב מה שאמר דוד המלך ע"ה: "מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם כי תפקדנו" (תהלים ח).

ההכרה הזאת מאפשרת לאדם להתנתק מהתחושה העצמית ולהתבטל אל הבורא יתברך שמו. כי באם מכיר מציאותו האמיתי ומבחין שיש בכחו להתלהב לדברים טובים כמו שיש בכוחו להתלהב לעבירות. זאת אומרת באם הוא במציאות של כעס. פעם הכעס יפעל ברוגזו על השכן וכד' ופעם הכעס יתלבש בריתחא דקדושה ויתפלל בהתלהבות עצומה ממילא כאשר עושה חשבון נפש אמיתי ואינו יודע להבחין בין הכעס הנקרא כשלון, לבין הכעס הנקרא התלהבות דקדושה, חושב האדם איך ירהיב בנפשו להיות שבע רצון מההתלהבות דקדושה שבו, הלא יתכן שכל ההתלהבות אינו אלא כסות על כעס עצום העצור בקרבו? וככל שמתבונן יותר בדבר רואה את הדבקות העצמי כטפשות נוראה ומתוך הכרה זו קל לו יותר להנתק מהתחושה העצמית ולהתחבר אל בורא העולמים שהוא המשפיע היחידי ובאמת אין אדם נוקף אצבע מלמטה אא"כ מכריזין עליו מלמעלה, והכל מאתו יתברך שמו.

כאשר מתגלה כבוד שמים בהתלהבות שיש

כל אחד עם הטבע שלו וכל אחד עם ההרגלים שלו עד שנעשה כטבע שני. בטבע של האדם ניכרת מציאותו כמו שאמרו חז"ל: בשלשה דברים האדם ניכר בכוסו בכיסו ובכעסו (ערובין ס"ה), ואפילו כאשר האדם מתלהב בעבודת השי"ת הוא צריך לדעת שאת הכח שמקבל בהתלהבות זו הוא ממציאותו הטבעי. משל ממדת הכעס, אחד התנגש עם השכן שלו ונכנס עמו לעימות ובא לידי כעס ורוגז. תוך כדי הכעס חזר לביתו או שהלך לבית הכנסת ללמוד תורה או להתפלל. הלמוד והתפלה נעשתה בהתלהבות עצומה. האדם עלול לחשוב שהגיע דרך הלמוד והתפלה להתקשרות בורא, האדם שכח לגמרי מה שקרה לפני פרק זמן קצר. הוא שכח לגמרי אותם הכעסים והרוגז שהיה בינו לבין השכן שלו, וממילא רואה בהתלהבות שיש לו בלמוד ובתפלה, כחלק של דבקות הבורא. ואינו שם לב שההתלהבות הוא המשך של הכעס.

אליבא דאמת זוהי מציאותו של האדם וכך נברא ברצונו של המקום ברוך הוא. המציאות הזאת באה לידי בטוי בכל המדות ובכל התכונות בכעס בגאווה בתאוה וכדומה. על האדם להכיר מציאות זו הכרה דרך האדם ולא יתן לעצמו להתפתות מהיצר הרע שבו, ושלא יחשוב שההתלהבות הזאת היא שיא של קדושה וטהרה. ההרגשה הזאת היא מהדברים הגרועים ביותר שיש עלי אדמות. מפני שלוקח את תכונת הכעס שלו שמקורו כאלו עובד עבודה זרה (כמו שאמרו חז"ל כל הכועס כאלו עובד עבודה זרה - רמב"ם פ"ב מהלכות דעות. וכן אמרו כל הכועס כל מיני גהנם שולטין בו - נדרים כ"ב) ומלביש עליו כתר

שיחת קודש ממו"ר הרא"ש שליט"א

המשך כ"ח קודש

182
א

נפשו וטבעיותו כדי שיוכל להשליך מעצמו את התחושה של "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה". ומאידך למען יוכל להיות דבוק בהשי"ת בהכרה מלאה שהכל מאתו יתברך שמו.

ובאם החבר עובר כל מיני מצבים שיש בה הרגשה שהפשיטו אותו לגמרי אל לו להתיאש, אדרבה יראה בזה את חסדי השי"ת המרובים אשר בל ידח ממנו נדח. וחפץ לעורר אותנו להתנתק מהטבעים שלנו ולהיות דבוק בו יתברך שמו.

על החבר לדעת בצורה הברורה ביותר שכל זמן שהוא אחוז בטבעיות שלו כמציאות בלתי נפרד אין מקום להתגלות משיח בן דוד. כי התגלות משיח תלויה בזה שיכלו כל הנשמות שבגוף. והנשמות שבגוף יכלו רק כאשר נמצאים במצב של ביטול העצמיות, דהיינו שמכיר ויודע שאינו שולט על שום נקודה טובה מפני שהאדם נמשך אחרי התכונות שלו והם הם המובילים שלו. ואם יש איזה נקודה טובה הוא רק רחמים של הקב"ה. ואין הבדל אם מגיע לנקודה הזאת דרך ההתבודדות וההתבוננות או דרך ההכרה שהפשיטו אותו לגמרי כדי שיהיה לו האפשרות להיות דבוק בו יתברך. העיקר שצריך להיות מנותק מהתחושה העצמית כנ"ל.

אין יכול האדם לבדוק אם ההתלהבות דקדושה בלמוד ובתפלה בא בכח מציאות האדם או שבא בכח התגלות חסדי השי"ת? התשובה היא, שהאדם הפועל בכח התכונות שלו אינו מסוגל להתרכז בהוה, כל הזמן חושב על העבר ועל העתיד. מאידך מי שקשור בדבקות בורא אמיתית אינו חושב כל כך על העבר ועל העתיד למרות שצריך להיות מעשי ולתכנן כל דבר בכל זאת אינו נאחו בכל התוכניות שלו אלא חושב רק על

לאדם בעת תפילתו, באופן אוטומטי מתנתק הכח המציאות הטבעי של האדם שהוא עלול להיות החלק הרע של האדם והכל הופך להיות במציאות של כבוד שמים. בבחינת: "ממנו ניקח לעבוד את ה'".

העבודה להיות בהתלהבות דקדושה מתוכו לראות את שפלות העצמי וגדלות הבורא. עבודה זו קשה עד למאד. כי האדם נצטווה להתנתק מההרגלים שלו. הוא נצטווה להתנתק מהתכונות שלו (כי הלא מדובר בהתלהבות שבאה מתוך המציאות של האדם) האדם נצטווה בהתלהבות שיש לו בלמוד ובתפלה להיות דומה להתלהבות שיש לו בשעה שכועס על השכן. מאחר ורצונו של הקב"ה להקל על האדם ולהכין לו הדרך שיוכל להתקרב בהשגה האמיתי בהתקרבותו לבורא יתברך שמו התקרבות של אמת. מה הקב"ה עושה?

אנחנו רואים הרבה פעמים איך האדם מגיע לתחושה של אפסיות. האדם מגיע לידי הרגשה כאלו הפשיטו אותו לגמרי ומעמידים אותו ערום ללא יכולת לתפקד כלל וללא יכולת להתכסות. עלינו לדעת שכל זה הוא מחסדי השי"ת המרובים. והוא כדי לצמצם את ההשפעה השלילית מה שתכונת הנפש של האדם עלול להשפיע. וככל שהאדם יותר תפוס במציאות העצמית הקב"ה יותר מפשיטו, כדי שיוכל להכיר במציאותו האמיתי, ולהיות מוכן להתבטל לרבש"ע.

החבר צריך לדעת שעליו לעבוד עם עצמו חזק כדי שלא לראות בהתלהבות דקדושה שבו כחלק מגדלות עצמי כי אז הוא מתנתק משורש הקדושה. אלא עליו להתבודד בינו לבין עצמו ולהרבות בתפלה ובהתבוננות כדי שיוכל להכיר את מציאותו האמיתי בתכונת

שיחת קודש ממו"ר הרא"ש שליט"א

המשך מעמ' קודם

ההוה.

עלינו לדעת שעיקר מטרת האדם הוא להיות כל הזמן עם ההוה שהוא הנשימה הנוכחית ולהודות להשי"ת מקרב לב על כל נשימה ונשימה כמו שכתוב: "כל הנשמה תהלל י-ה" (סוף תהלים) על כל נשימה ונשימה תהלל י-ה. רק כך נכשיר את הקרקע להתגלות בורא בביאת משיח בן דוד.

והנה בשטח העשיה בודאי צריך כל אחד להשתדל ככל האפשר כי זהו רצון הבו"ה. אבל אסור לגרום שההשתדלות תביאהו להרגשת העצמיות כי הרגשת העצמיות נובעת מהחלק הרע. וה' הטוב ידריכנו בדרך ישרה ונכונה אמן כן יהי רצון.

לאחר שהייה של כמה שניות הוסיף הרא"ש ואמר: העבודה היא קשה מאד, וצריכים להאריך בתפלה שה' ירחם עלינו וידריכנו בדרך הישרה. הרא"ש נתן דוגמא של תפלה כדלהלן: רבונו של עולם הן כל זה אמת. הנני מודה ומתוודה שחטאתי עויתי ופשעתי, כזאת וכזאת עשיתי (יפרט העוונות), אולם בקשתי ממך שענין העוונשים הוא ענין בעולם הבא. ומכיוון שרצוננו לעשות רצונך על כן הגלה נא עלינו שנוכל להכיר גדולתך ותפארתך שאתה יחיד ומיוחד. ואל ימנעו עוונותי המרובים מלהכיר גדולתך כי חפץ חסד אתה. יהיו לרצון אמרי פי וכו'.

נתאר לעצמנו אותם האנשים הפועלים על פי תכונת הנפש שלהם במציאות הטבעית שלהם. אנשים אלו כל הזמן מתכננים וחושבים כל מיני מחשבות ומדברים כל מיני דבורים, הם מתלהבים מכל נקודה טובה שהתעורר אצלם ממה שהיה בעבר ומשליכים אותם אל העתיד הם חושבים הם מתכננים והם אף מדברים מה יעשו בעתיד. ובכל זאת אפילו כשמדברים דבורים טובים ומשכנעים. למעשה לא נעשה כלום ולא השפיע לא על עצמם ולא על אחרים. האדם מתפלא מדוע לא הצלחתי הלא היו לי רעיונות יפים ומחשבות טובות. אמנם הסיבה היתה פשוטה: הקב"ה חפץ חסד הוא ולא רצה שהדברים יצאו מהכח אל הפועל כאשר הענין מושפע ממציאות האדם המרכיב ההתלהבות דקדושה ביחד עם ההתלהבות של כעס.

אמנם כאשר האדם ישליך מעליו את התחושה העצמית, ויזרק להיות דבוק בהשי"ת אזי יכיר היטב שאינו מסוגל לקחת את ההרף עין של העבר ולהשפיע ממנו על ההרף עין של העתיד בלי השגחתו הפרטית של הקב"ה. וממילא אם תהיינה איוה השפעה מהעבר אל העתיד אינה אלא דרך ההוה שהוא התגלות בורא חסד א-ל כל היום. - ע"כ

שהשמחה במעונם

הר"ר בנימין בבתי ומשפ' להולדת הבן
הר"ר שמואל כץ ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות
הר"ר מרדכי גולדשטיין ומשפ' לנשואי הבן

י"ל ע"י

מסכת דעברותא
דח' שני' 3

02 - 5829688 ☎

02 - 5325477 ☎

ת.ד. 5080

ירושלים 91050